

Tampereen yliopiston normaalikoulu

Luokanopettajakoulutuksen harjoitteluopas

Lukuvuosi 2024–2025

Sisällysluettelo

1 Ohjattu harjoittelu.....	4
1.2 Ohjattua opetusharjoittelua kuuluu kandi- ja maisteriopintoihin.....	4
1.4 Opetusharjoittelun kehittäminen.....	6
1.5 Turvallisuus.....	6
1.6 Vaitiolovelvollisuus.....	6
1.7 Rikostaustaote.....	6
2 Perusharjoittelu A (KAS.PEL.010) 5 op.....	7
2.1 Ajoitus.....	7
2.2 Edeltävät opinnot.....	7
2.3 Tavoitteet.....	7
2.4 Sisällöt.....	7
2.5 Toteutustavat.....	7
2.6 Toteutustapojen lisätiedot.....	8
2.7 Ohjaus.....	8
2.8 Reflektioteksti.....	9
2.9 Arviointi.....	10
3 Perusharjoittelu B (KAS.PEL.020) 5 op.....	10
3.1 Ajoitus.....	10
3.2 Edeltävät opinnot.....	10
3.3 Tavoitteet.....	10
3.4 Sisällöt.....	11
3.5 Toteutustavat.....	11
3.6 Toteutustapojen lisätiedot.....	12
3.7 Ohjaus.....	12
3.8 Reflektioteksti.....	13
3.9 Arviointi.....	13
4 Tutkiva harjoittelu (KAS.PEL.040) 5 op.....	14
4.1 Ajoitus.....	14
4.2 Edeltävät opinnot.....	14
4.3 Tavoitteet.....	14
4.4 Sisällöt.....	14
4.5 Toteutustavat.....	14
4.6 Toteutustapojen lisätiedot.....	16
4.7 Ohjaus.....	16

4.8 Reflektioteksti.....	16
4.9 Arviointi.....	17
5 Tutkiva harjoittelu (KAS.PEL.050) 10 op.....	17
5.1 Ajoitus	17
5.2 Edeltävät opinnot	18
5.3 Tavoitteet.....	18
5.4 Sisällöt	18
5.5 Toteutustavat.....	18
5.6 Toteutustapojen lisätiedot.....	20
5.7 Ohjaus	20
5.8 Reflektioteksti.....	20
5.9 Arviointi.....	21
6 Opetuksen seuraaminen ja suunnittelu	22
6.1 Opetuksen seuraaminen	22
6.2 Opetuksen suunnittelu.....	22
7 Oppimisen tukeen perehtyminen ohjatussa opetusharjoittelussa.....	23

1 Ohjattu harjoittelu

1.1 Ohjattu harjoittelu osana pedagogisia opintoja

Pedagogisiin opintoihin sisältyy kasvatustieteen opintoja sekä ohjattua opetusharjoittelua, jotka tukevat asiantuntijuuden kehittymistä. Luokanopettajan pedagogisten opintojen tavoitteena on, että opiskelija kykenee huomioimaan erityisesti perusopetuksen luokkien 1–6 oppilaiden kehitysvaiheeseen liittyvät erityispiirteet ja osaa suunnata kasvatus- ja opetustoimintaansa tässä kohderyhmässä vaaditulla tavalla.

Ohjattu opetusharjoittelu suoritetaan harjoittelukoulussa. Opetusharjoittelu koostuu eettisistä pohdinnoista, pedagogisista kokeiluista ja kehittelyistä sekä teorian tiedosta sovellettuna käytännön tilanteisiin. Opetusharjoittelujaksojen aikana opiskelija perehtyy monipuolisesti yksilöiden ja oppilasryhmien ohjaamiseen, opetustyön eri osa-alueisiin ja saa valmiuksia eri oppiaineiden opettamiseen. Opinnot tukevat opiskelijan ihmis-, oppimis- ja tiedonkäsityksen sekä vuorovaikutustaitojen kehitystä. Opinnot syventävät ymmärrystä opetuksen yksilöllisistä, yhteisöllisistä ja yhteiskunnallisista ulottuvuuksista. Harjoittelujaksojen tavoitteissa ja sisällöissä näkyvät koulutusohjelman läpileikkaavat juonteet: ammatillinen kasvu, moninaisuus sekä kestävä kehitys.

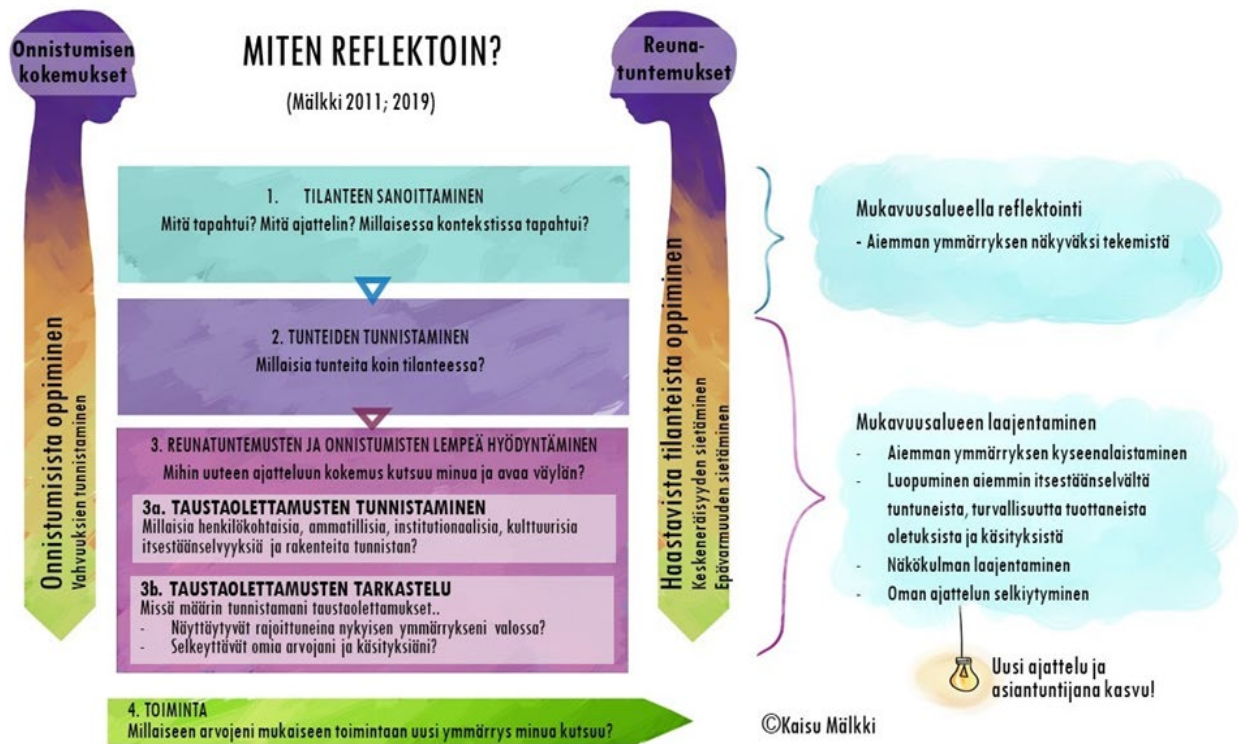
Opettajaopiskelijan kasvu asiantuntijaksi on pitkäaikainen prosessi. Se edellyttää omaa aktiivisuutta, aloitteellisuutta ja vahvaa sitoutumista kehittymiseen. Opetusharjoittelun ohjaajat toimivat tukena tässä prosessissa. He ohjaavat opiskelijaa asiantuntijaksi kasvussa kullekin harjoittelujaksolle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kasvun tukeminen konkretisoituu opiskelijan tai opiskelijaryhmän kanssa käytävissä pohdinnoissa. Näissä vuorovaikutustilanteissa tarkastellaan kasvatukseen ja opetukseen liittyviä asioita laaja-alaisesti ja rakennetaan yhteyksiä teorian ja käytännön välille.

1.2 Ohjattua opetusharjoittelua kuuluu kandi- ja maisteriopintoihin

Harjoittelujaksot poikkeavat tavoitteiltaan, työtavoiltaan ja/tai sisällöiltään toisistaan. Kandivaiheen opintoihin kuuluvat perusharjoittelut A ja B (5 op ja 5 op) suoritetaan yhteisopettajuutta mallintavana pariharjoitteluna kahdessa eri perusopetuksen luokassa. Ne liittyvät oleellisesti luokanopettajan monialaisiin opintojen ja sisältävät myös didaktikkojen ohjausta.

Pääsääntöisesti yksin tehtävä tutkiva harjoittelu (10 op) kuuluu maisterivaiheen opintoihin. Tutkivalla otteella tehtävä harjoittelu ikään kuin kokoaa kasvatustieteen opinnot ja monialaiset opinnot yhteen. Syksyllä 2024 alkavaan opetussuunnitelmaan kuuluvassa tutkivassa harjoittelussa (10 op) opiskelijat saavat aikaisempaa kokonaisvaltaisemman käsityksen luokanopettajan työstä. Laajentavan harjoittelun (5 op) suorittaneet opiskelijat tekevät tutkivasta harjoittelusta vielä edelliseen opetussuunnitelmaan laaditun version, jonka laajuus on 5 op.

Oman työn reflektointi suullisesti ja kirjallisesti kuuluu keskeisesti kaikkiin ohjattuihin opetusharjoittelujaksoihin. Mälkki (2011, 2019) on koonnut reflektioprosessin seuraavaan kuvioon.



1.3 Päämääränä onnistunut harjoittelukokemus

Opetusharjoittelut yhdessä teoriaopintojen kanssa rakentavat opettajuutta. Opettajana kasvu on yksilöllinen ja henkilökohtainen prosessi, jota tuetaan opetusharjoittelussa ohjauksen keinoin. Myös vertaisryhmän tuki on tärkeä.

Jokaiselle harjoittelujaksolle on asetettu tavoitteet, jotka määrittävät sekä opiskelijan että ohjaavan opettajan työskentelyä. Tavoitteet, keskeiset sisällöt ja käytännön toimintatapoja ja aikatauluja avataan opiskelijoille ennen luokkatyöskentelyn alkamista kaikille yhteisessä aloituksessa kunkin harjoittelujakson alussa. Ohjaava opettaja sopii ohjaukseensa tulevien opiskelijoiden kanssa tarkemmin harjoittelun sisällöistä sekä perehdyttää opetusryhmäänsä ja harjoittelun käytännön toimintatapoihin. Yhteisesti läpikäytyt ohjeet ja aikataulut selkiyttävät kaikkien osapuolten toimintaa. Harjoitteluun kuuluu muun muassa perehtyminen koulun opetussuunnitelmaan ja järjestysääntöihin. Harjoittelun aikana opiskelija sitoutuu koulun toimintakulttuuriin ja käytänteisiin sekä rooliinsa kasvattajana.

Jos opiskelija jossain vaiheessa harjoittelua kokee opetusharjoittelun liian kuormittavaksi tai muuten ongelmalliseksi, kannustetaan häntä tuomaan asia esille ohjaustilanteissa mahdollisimman pian huolen herätessä. Harjoittelujaksojen aikana on myös muita opintoja, joten oman ajankäytön suunnittelu korostuu. Omasta hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen on tärkeää.

Mikäli opetusharjoittelun suorittamisessa ja opettajaksi kasvun prosessissa ilmenee sellaisia ongelmia, jotka eivät ratkea ohjaavan opettajan kanssa käydyissä ohjaustilanteissa, voi harjoittelija tai ohjaava opettaja ottaa yhteyttä harjoittelujakson vastuupettajaan. Tarvittaessa harjoittelija ja ohjaava opettaja voivat kääntyä myös harjoittelusta vastaavan rehtorin puoleen, joka tilanteen niin vaatiessa kutsuu tilannetta ratkomaan myös muita asiantuntijoita. Asiantuntijat kootaan

tapauskohtaisesti ja sen kokoamisesta ja kokoonpanosta keskustellaan osallisten kanssa. Myös useampi asiantuntija voi osallistua tunnin seuraamiseen tilanteen niin vaatiessa.

Molemminpuolinen kunnioittaminen on onnistuneen ohjaussuhteen ja vuorovaikutuksen lähtökohta. Kaikkien opetusharjoittelun toimijoiden yhteisenä päämääränä on tehdä harjoittelusta onnistunut oppimiskokemus.

1.4 Opetusharjoittelun kehittäminen

Opetusharjoittelun tavoitteet ja sisällöt määritellään opetussuunnitelmassa. Harjoittelun käytännön toteuttamista suunnittelee opetusharjoittelutyöryhmä, johon kuuluu didaktikkojen edustus, normaalikoulun harjoittelujaksojen järjestämisestä vastaavat opettajat sekä opiskelijajäsenet. Tarvittaessa työryhmä kuulee myös muita asiantuntijoita. Opetusharjoittelutyöryhmässä käsitellään opiskelijoilta ja ohjaajilta vuosittain kerättävä harjoittelujaksokohtainen palaute. Palaute esitellään aina ohjaaville opettajille ja sitä hyödynnetään harjoittelun kehittämisessä. Lisäksi valtakunnallisessa eNorssi-verkoston ohjatun harjoittelun työryhmässä käsitellään harjoittelun ajankohtaisia kysymyksiä.

1.5 Turvallisuus

Opiskelijan ensimmäiseen harjoittelujaksoon (perusharjoittelu) kuuluu oppilaitosturvallisuuden ja Normaalikoulun käytänteisiin perehtyminen osana aloitusseminaaria. Jokaisessa harjoittelussa ohjaava opettaja opastaa ainekohtaisiin turvallisuusnäkökulmiin. Lisäksi opettajat ohjeistavat opiskelijoita luokkiensa käytänteistä, joista osa liittyy myös turvallisuuteen. Jos opetusharjoittelija havaitsee koululla turvallisuuspuutteita, on hänen kerrottava asiasta ohjaavalle opettajalle tai rehtorille. Näin toimimalla harjoitellaan opettajan työssä vaadittavaa vastuullista toimintatapaa. Suositeltavaa on ladata koulun sähköinen turvallisuusopas (Notecrow) omaan puhelimeen.

1.6 Vaitiolovelvollisuus

Opetusharjoittelijoita koskee vaitiolovelvollisuus. Perusopetuslaissa säädetystä salassapitovelvollisuudesta kerrotaan opiskelijoille harjoittelun aloitusseminaarissa.

PL 40 § (24.6.2010/642):

*Opetuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten jäsenet, 37 §:ssä tarkoitetut henkilöt, kouluterveydenhuollon edustajat, koulukuraattorit, koulupsykologit ja **opetusharjoittelua suorittavat** eivät saa sivullisille ilmaista, mitä he ovat tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saaneet tietää oppilaiden tai tässä laissa tarkoitetun henkilöstön taikka heidän perheenjäsentensä henkilökohtaisista oloista ja taloudellisesta asemasta.*

1.7 Rikostaustaote

Rikostaustaote tulee esittää pääsääntöisesti kaksi kertaa opintojen aikana. Ensimmäisen kerran ennen kandidaatin tutkintoon sisältyvää ensimmäistä harjoittelua tai opintojaksoa, johon sisältyy alaikäisten kanssa tapahtuvaa työskentelyä. Toisen kerran ennen maisterin tutkintoon sisältyvää ensimmäistä harjoittelua tai opintojaksoa, johon sisältyy alaikäisten kanssa tapahtuvaa työskentelyä. Rikostaustaote tarkastetaan tiedekunnan opintopalveluissa. Asiasta löytyy tarkempaa tietoa Tampereen yliopiston opiskelijan käsikirjasta.

2 Perusharjoittelu A (KAS.PEL.010) 5 op

2.1 Ajoitus

I ja II opetusperiodi

2.2 Edeltävät opinnot

Työelämään tutustumisen osuus opintojaksosta KAS.ORIE sekä opetettavien aineiden monialaiset opinnot.

2.3 Tavoitteet

Opiskelija

- osaa soveltaa opetettavien aineiden ainedidaktisia periaatteita sekä erilaisia opetusmenetelmiä ottaen huomioon kestävän kehityksen periaatteet
- osaa suunnitella ja toteuttaa opetusta ja arviointia opetussuunnitelmaan perustuen ja oppilaiden yksilölliset tarpeet ja turvallisuuskulmat huomioiden
- ymmärtää oppilaiden ja opetusryhmien moninaisuutta sekä edistää yhdenvertaisuutta ja kasvua ihmisyyteen
- tiedostaa omia käsityksiään ihmisestä, tiedosta, oppimisesta ja opetuksesta ja ymmärtää niiden vaikutuksen opetukseen
- osaa kehittää omaa opettajuuttaan
- ymmärtää opettajan työn vastuullisia ja eettisiä ulottuvuuksia
- osaa toimia rakentavassa kollegiaalisessa yhteistyössä ja ymmärtää moniammatillisen yhteistyön merkityksen.

2.4 Sisällöt

Opintojaksolla suunnitellaan ja toteutetaan opetusta yhteistyössä ohjaavan opettajan, ainedidaktikon sekä muiden opetusharjoittelijoiden kanssa. Pääsääntöisesti harjoittelu toteutetaan pariharjoitteluna.

Suunnittelussa huomioidaan kunkin oppiaineen ainedidaktiset lähtökohdat sekä oppilaiden yksilölliset tarpeet.

Harjoittelu koostuu opetettavista tunneista, reflektiosta, kollegiaalisesta yhteistyöstä, yksilö- ja pienryhmäohjauksesta, luennoista, seminaareista sekä itsenäisestä työstä. Opintojakso sisältää matkakirjatyöskentelyä.

Harjoitteluun kuuluu opetettavina oppiaineina äidinkieli (suomen kieli) ja kirjallisuus sekä matematiikka. Näiden lisäksi katsomusaine/historia/yhteiskuntaoppi tai 1–2 taide- ja taitoainetta (käsityö, musiikki, liikunta, kuvataide). Yhteensä harjoittelun kuuluu 3–4 opetettavaa oppiainetta.

2.5 Toteutustavat

Ilmoittautuminen 1.8.–15.9.2024

Seminaarit 6 t

aloitusseminaari sisältäen turvallisuusaiheen/ristiriitatilanteiden selvittämisen teeman
to 3.10. 2024 klo 13.15–14.45 Normaalikoulun auditorio
didaktikkojen aloitusseminaari **to 24.10. klo 14–18 TAU Virta 109**

Luennot 2 t

pedagoginen tuki **ma 28.10. klo 14.15–15.45**

Pienryhmäopetus 20 t

luokanlehtorin tapaaminen **ma 7.10.2024 klo 14.15–15.45**

digitaidot (2 t) **ke 9.10. klo 14.15–15.45 kokoontuminen Normaalikoulun auditoriossa**

ryhmäohjaus luokka-asteittain **ma 21.10.2024 klo 14.15–15.45** (luokkatason erityispiirteet)

didaktikkojen ryhmäohjaus **ma 18.11. klo 15–18 TAU Linna K103**

Lisäksi on ohjaavien opettajien järjestämiä muita ryhmäohjauksia erikseen sovittavina aikoina mm. teemoista oppiaineiden erityispiirteet, opetussuunnitelma, eriyttäminen.

Harjoitukset 40 t

opetuksen seuraamista/osallistuvaa havainnointia (10 t) sisältäen oppimisen tuen seurantaa

vk 43–44 eli 21.10. –1.11.2024

opetus (30 t) parin kanssa **vk 45–50 eli 4.11.–13.12.2024**

reflektiotekstin palautus **20.12.2024 mennessä**

Itsenäinen työskentely 67 t

Yht. 135 t

2.6 Toteutustapojen lisätiedot

Perusharjoittelu suoritetaan Normaalikoulussa. Perusharjoittelussa oppiaineet jaetaan luokan opiskelijoiden kesken niin, että jokaiselle opiskelijalle muodostuu kokemus useimmista peruskoulussa opetettavista oppiaineista. Ohjaaja määrittää harjoittelussa opetettavat aineet luokan tarpeiden mukaan.

Syksyn harjoittelussa (A) pakollisia opetettavia aineita ovat suomen kieli ja kirjallisuus ja matematiikka. Opiskelijat vaihtavat oppiaineita harjoittelujakson puolivälissä. Lisäksi valitaan yksi taito- ja taideaine tai reaaliaine, jota opetetaan koko jakson ajan. Kevään harjoittelussa (B) pakollinen opetettava aine on ympäristöoppi ja lisäksi valitaan yksi taito- ja taideaine ja reaaliaine. Tarvittaessa voidaan opettaa myös neljää eri oppiainetta.

Esimerkiksi

	SUK 10t /MA 10t	HI/YH/UE/ET 8t	YMP 10t	KU 8t	MU 4t	LI 8t	KS 10t
Opiskelija	X (syksy)	X (kevät)	X (kevät)		X (kevät)	X (kevät)	X (syksy)

2.7 Ohjaus

Aloitusseminaarissa ja ensimmäisessä didaktiikan lehtoreiden ohjauksessa sovitaan tarkemmin ohjauk käytännöistä ja sisällöistä. Ohjaukset sisältävät sekä pari- että ryhmäkohtaisia tilaisuuksia harjoittelun eri vaiheissa.

Ohjausteemoja

- Opetussuunnitelma suunnittelun ja opetuksen lähtökohtana (oppiainekuvaukset, tavoitteet, sisällöt ja arviointi)
- Jakso- ja tuntisuunnitelman laatiminen ja palauttaminen ja oppiaineiden erityispiirteet
- Luokan toimintakulttuurissa toimiminen, seurantatehtävien havaintojen purkaminen sekä luokan hallinta
- Opettajan vuorovaikutus, seurantatehtävien havaintojen purkaminen ja auktoriteetin rakentuminen
- Monimuotoinen ja inklusiivinen koulu sekä yhteistyö rinnakkaisluokkien, erityisopettajan ja koulunkäynnin ohjaajien kanssa
- Kieli- ja kulttuuritietoinen opetus
- Opetusmenetelmät ja joustavat oppimisympäristöt eri oppiaineissa sekä yhteistyö toisten opettajien sekä koulunkäynnin ohjaajien kanssa
- Arvioinnin erityispiirteet opetettavissa aineissa
- Opettajana omalla persoonalla – tunnustetaan omia vahvuuksia ja harjoitellaan omien kokemusten reflektointia.

2.8 Reflektioteksti

Kirjoita reflektioteksti, jossa pohdit alla lueteltuja teemoja harjoittelujaksostasi. Otsikoi reflektiotekstisi yläotsikoiden mukaisesti. Koko reflektiotekstin pituus on n. 4–6 sivua. Muista, että reflektiotekstisi painopiste on omassa kehityksessäsi. Ota siis huomioon anonymiteetti: Älä kuvaa harjoitteluluokastasi mitään, minkä perusteella voisi tunnistaa yksittäisiä oppilaita tai opettajia. Älä siis sisällytä tekstiä esimerkiksi nimiä, sukupuolia tai ihmisten ulkoisia piirteitä.

Hyväksytyssä suorituksessa on reflektoitu kaikkia seuraavia osa-alueita:

Omat tavoitteet suhteessa harjoittelujakson tavoitteisiin

- Mitä asetit harjoittelujakson tavoitteiksi, miten saavutit tavoitteet ja miten edistit niiden toteutumista?

Oman pedagogiikan kehittyminen

- Millaisia havaintoja teit opettamiesi oppiaineiden ainedidaktisista menetelmistä?
- Mitä oivalsit opetussuunnitelmasta ja sen soveltamisesta?
- Miten kehityit opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa? Entä arvioinnissa?

Vuorovaikutustaitojen kehittyminen

- Millaisia tunteita vuorovaikutustilanteet oppilaiden kanssa herättivät sinussa ja miten käsittelit niitä?
- Analysoi yhteistyötä harjoitteluparisi kanssa ja pohdi omaa kollegaksi kasvuasi.
- Pohdi, miten moniammatillinen yhteistyö toimi harjoittelusi aikana.

Opettajan etiikka ja yhdenvertaisuus

- Miten oma toimintasi tuki oppilaiden yhdenvertaisuutta (esim. eriyttämisen avulla)?

- Millaisia ristiriitatilanteita kohtasit ja kuinka ratkaisit niitä?
- Pohdi arvioinnin toteuttamista etiikan ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta.
- Millaisia kieliin, kulttuureihin ja katsomuksiin liittyviä huomioita teit harjoittelun aikana? Miten pyrit huomioimaan kielten, kulttuurien ja katsomusten moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta?

Syventävä reflektio

- Valitse yksi harjoittelun aikana esille tullut tilanne tai kokemus, jonka koet jollain tapaa merkitykselliseksi. Kirjoita siitä Miten reflektoin -kuvion kysymysten mukaisesti edeten ylhäältä alaspäin (kuvio löytyy esimerkiksi tämän oppaan luvusta 1.2).

2.9 Arviointi

Hyväksytty/hylätty.

Hyväksytyn suorituksen edellytyksenä on läsnäolo vaaditussa määrässä pienryhmäopetusta, harjoitusten täysimääräinen suorittaminen, jaksoon liittyvät erilliset oppimistehtävät sekä opintojakson tavoitteiden täyttyminen. Suoritusta on täydennettävä, mikäli tavoitteita ei ole saavutettu tai opintojaksoon kuuluvat tehtävät on tehty puutteellisesti.

3 Perusharjoittelu B (KAS.PEL.020) 5 op

3.1 Ajoitus

IV periodi

3.2 Edeltävät opinnot

Työelämään tutustumisen osuus opintojaksosta KAS.ORIE sekä opetettavien aineiden monialaiset opinnot.

3.3 Tavoitteet

Opiskelija

- osaa soveltaa opetettavien aineiden ainedidaktisia periaatteita sekä erilaisia opetusmenetelmiä ottaen huomioon kestävä kehityksen periaatteet
- osaa suunnitella ja toteuttaa opetusta ja arviointia opetussuunnitelmaan perustuen ja oppilaiden yksilölliset tarpeet ja turvallisuusnäkökulmat huomioiden
- ymmärtää oppilaiden ja opetusryhmien moninaisuutta sekä edistää yhdenvertaisuutta ja kasvua ihmisyyteen
- tiedostaa omia käsityksiään ihmisestä, tiedosta, oppimisesta ja opetuksesta ja ymmärtää niiden vaikutuksen opetukseen
- osaa kehittää omaa opettajuuttaan
- ymmärtää opettajan työn vastuullisia ja eettisiä ulottuvuuksia

- osaa toimia rakentavassa kollegiaalisessa yhteistyössä ja ymmärtää moniammatillisen yhteistyön merkityksen.

3.4 Sisällöt

Opintojaksolla suunnitellaan ja toteutetaan opetusta yhteistyössä ohjaavan opettajan, ainedidaktikon sekä muiden opetusharjoittelijoiden kanssa. Pääsääntöisesti harjoittelu toteutetaan pariharjoitteluna.

Suunnittelussa huomioidaan kunkin oppiaineen ainedidaktiset lähtökohdat sekä oppilaiden yksilölliset tarpeet.

Harjoittelu koostuu opetettavista tunteista, reflektiosta, kollegiaalisesta yhteistyöstä, yksilö- ja pienryhmäohjauksesta, luennoista, seminaareista sekä itsenäisestä työstä. Opintojakso sisältää matkakirjatyöskentelyä.

Harjoitteluun kuuluu opetettavina oppiaineina ympäristöoppi sekä 2–3 oppiainetta seuraavista: katsomusaine/historia/yhteiskuntaoppi sekä taide- ja taitoaineita (käsityö, musiikki, liikunta, kuvataide). Yhteensä harjoitteluun kuuluu kolme-neljä opetettavaa oppiainetta.

3.5 Toteutustavat

Ilmoittautuminen 27.1. –17.2.2025

Seminaarit 6 t

aloitusseminaari sisältäen turvallisuusaiheen/ristiriitatilanteiden selvittämisen teeman **to 6.3.2025**

klo 13.15–14.45 Normaalikoulun auditorio

didaktikkojen aloitusseminaari **ajankohta opinto-oppaassa**

Luennot 2 t

arviointi **ma 17.3.2025 klo 14.15–15.45**

Pienryhmäopetus 20 t

luokanlehtorin tapaaminen **ma 10.3.2025 klo 14.15–15.45**

digitaidot **ke 12.3.2025 klo 14.15–15.45 kokoontuminen Normaalikoulun auditoriossa**

ryhmäohjaus luokka-asteittain **ke 19.3. 2025 klo 14.15–15.45**

Lisäksi on ohjaavien opettajien järjestämiä muita ryhmäohjauksia erikseen sovittavina aikoina mm. teemoista oppiaineiden erityispiirteet, opetussuunnitelma, eriyttäminen.

Harjoitukset 40 t

opetuksen seuraamista / osallistuvaa havainnointia (10 t) myös muissa opetusryhmissä **vk 11–13 eli 10.3–28.3.**

opetus (30 t) parin kanssa **vk 14–20 eli 31.3.–16.5.**

reflektiotekstin palautus **25.5.2025 mennessä**

Itsenäinen työskentely 67 t

Yht. 135 t

3.6 Toteutustapojen lisätiedot

Perusharjoittelu suoritetaan Normaalikoulussa. Perusharjoittelussa oppiaineet jaetaan luokan opiskelijoiden kesken niin, että jokaiselle opiskelijalle muodostuu kokemus useimmista peruskoulussa opetettavista oppiaineista. Ohjaaja määrittää harjoittelussa opetettavat aineet luokan tarpeiden mukaan.

Syksyn harjoittelussa (A) pakollisia opetettavia aineita ovat suomen kieli ja kirjallisuus sekä matematiikka. Opiskelijat vaihtavat oppiaineita harjoittelujakson puolivälissä. Lisäksi valitaan yksi taito- ja taideaine tai reaaliaine, jota opetetaan koko jakson ajan. **Kevään harjoittelussa (B)** pakollinen opetettava aine on ympäristöoppi ja lisäksi valitaan yksi taito- ja taideaine ja reaaliaine. Tarvittaessa voidaan opettaa myös neljää eri oppiainetta.

Esimerkiksi

	SUK 10t /MA 10t	HI/YH/UE/ET 8t	YMP 10t	KU 8t	MU 4t	LI 8t	KS 10t
Opiskelija	X (syksy)	X (kevät)	X (kevät)		X (kevät)	X (kevät)	X (syksy)

3.7 Ohjaus

Aloitusseminaarissa ja ensimmäisessä didaktiikan lehtoreiden ohjauksessa sovitaan tarkemmin ohjauksen käytännöstä ja sisällöistä. Ohjaukset sisältävät sekä pari- että ryhmäkohtaisia tilaisuuksia harjoittelun eri vaiheissa.

Ohjausteemoja

- Opetussuunnitelma suunnittelun ja opetuksen lähtökohtana (oppiainekuvaukset, tavoitteet, sisällöt ja arviointi)
- Jakso- ja tuntisuunnitelman laatiminen ja palauttaminen ja oppiaineiden erityispiirteet
- Luokan toimintakulttuurissa toimiminen, seurantatehtävien havaintojen purkaminen sekä luokan hallinta
- Opettajan vuorovaikutus, seurantatehtävien havaintojen purkaminen ja auktoriteetin rakentuminen
- Monimuotoinen ja inklusiivinen koulu sekä yhteistyö rinnakkaisluokkien, erityisopettajan ja koulunkäynnin ohjaajien kanssa
- Kieli- ja kulttuuritietoinen opetus
- Opetusmenetelmät ja joustavat oppimisympäristöt eri oppiaineissa sekä yhteistyö toisten opettajien sekä koulunkäynnin ohjaajien kanssa
- Arvioinnin erityispiirteet opetettavissa aineissa
- Opettajana omalla persoonalla – tunnistetaan omia vahvuuksia ja harjoitellaan omien kokemusten reflektointia.

3.8 Reflektioteksti

Kirjoita reflektioteksti, jossa pohdit alla lueteltuja teemoja harjoittelujaksostasi. Otsikoi reflektiotekstisi yläotsikoiden mukaisesti. Koko reflektiotekstin pituus on n. 4–6 sivua. Muista, että reflektiotekstisi painopiste on omassa kehityksessäsi. Ota siis huomioon anonymiteetti: Älä kuvaa harjoitteluluokastasi mitään, minkä perusteella voisi tunnistaa yksittäisiä oppilaita tai opettajia. Älä siis sisällytä tekstiisi esimerkiksi nimiä, sukupuolia tai ihmisten ulkoisia piirteitä.

Hyväksytyssä suorituksessa on refleктоitu kaikkia seuraavia osa-alueita:

Omat tavoitteet suhteessa harjoittelujakson tavoitteisiin

- Mitä asetit harjoittelujakson tavoitteiksi, miten saavutit tavoitteet ja miten edistit niiden toteutumista?

Oman pedagogiikan kehittyminen

- Millaisia havaintoja teit opettamiesi oppiaineiden ainedidaktisista menetelmistä?
- Mitä oivalsit opetussuunnitelmasta ja sen soveltamisesta?
- Miten kehityit opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa? Entä arvioinnissa?

Vuorovaikutustaitojen kehittyminen

- Millaisia tunteita vuorovaikutustilanteet oppilaiden kanssa herättivät sinussa ja miten käsittelit niitä?
- Analysoi yhteistyötä harjoitteluparisi kanssa ja pohdi omaa kollegaksi kasvuasi.
- Pohdi, miten moniammatillinen yhteistyö toimii harjoittelusi aikana.

Opettajan etiikka ja yhdenvertaisuus

- Miten oma toimintasi tuki oppilaiden yhdenvertaisuutta (esim. eriyttämisen avulla)?
- Millaisia ristiriitatilanteita kohtasit ja kuinka ratkaisit niitä?
- Pohdi arvioinnin toteuttamista etiikan ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta.
- Millaisia kieliin, kulttuureihin ja katsomuksiin liittyviä huomioita teit harjoittelun aikana? Miten pyrit huomioimaan kielten, kulttuurien ja katsomusten moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta?

Syventävä reflektio

- Valitse yksi harjoittelun aikana esille tullut tilanne tai kokemus, jonka koet jollain tapaa merkitykselliseksi. Reflektoi sitä Miten reflektion kuvion kysymysten mukaisesti ylhäältä alaspäin (kuvio löytyy tämän oppaan luvusta 1.2).

3.9 Arviointi

Hyväksytty/hylätty.

Hyväksytyt suorituksen edellytyksenä on läsnäolo vaaditussa määrässä pienryhmäopetusta, harjoitusten täysimääräinen suorittaminen, jaksoon liittyvät erilliset oppimistehtävät sekä opintojakson tavoitteiden täytyminen. Suoritusta on täydennettävä, mikäli tavoitteita ei ole saavutettu tai opintojaksoon kuuluvat tehtävät on tehty puutteellisesti.

4 Tutkiva harjoittelu (KAS.PEL.040) 5 op

4.1 Ajoitus

toteutus 1 / I ja II periodi sekä toteutus 2/ II-IV periodi

4.2 Edeltävät opinnot

Kasvatustieteiden perusopinnot (25 op), perusharjoittelu A (5 op), perusharjoittelu B (5 op) ja perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot (60 op).

4.3 Tavoitteet

Opiskelija

- kykenee hankkimaan uutta tietoa tutkimusperustaisesti ja toimimaan siten, että teoreettinen ja käytännöllinen ymmärrys syvenee sekä kykenee kehittämään itseään, opetustaan ja koulua
- osaa tutkimuksellisella otteella suunnitella ja toteuttaa opetuskokeilun tai kehittämishankkeen, raportoida saadut tulokset sekä arvioida johtopäätösten pätevyyttä
- arvioi omaa ajatteluaan ja toimintaansa sekä ymmärtää oman subjektiivisuutensa ajattelijana ja toimijana
- kykenee suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan eheyttävän monialaisen oppimiskokonaisuuden
- osaa analysoida ja soveltaa arviointijärjestelmiä ja -menetelmiä
- kykenee tukemaan oppilaiden osallisuutta oppimisjaksolla tilanteiden ja oppilaiden erityistarpeiden vaatimalla tavalla
- hallitsee työssään tarvittavat vuorovaikutustaidot ja saa kuvan opettajan työn moninaisuudesta.

4.4 Sisällöt

Sisältöalueina ovat monialaiset oppimiskokonaisuudet, opetuksen eheyttäminen, laatu ja arviointi sekä koulutyön tutkimusperustainen ja refleктоiva kehittäminen.

4.5 Toteutustavat

Toteutus 1

Ilmoittautuminen 1.8. –19.8.2024

Luennot 6 t

aloitusluento **ma 26.8.2024 klo 12.15–13.45** Normaalikoulun auditorio

tutkimusperustaisuusluento **ke 28.8.2024 klo 14.15–15.45** Normaalikoulun auditorio

arviointiluento **ma 2.9. klo 14.15–15.45** Normaalikoulun auditorio

Seminaari 2 t

tiedeiltapäivä **ke 23.10.2024 klo 14.15–15.45** Normaalikoululla

Pienryhmäopetus 14 t

luokanlehtorin tapaaminen **ma 26.8. klo 14.15–15.45**
ryhmäohjaus luokkatasoittain **to 5.9.2024 klo 14.15–15.45**
yksilö- ja ryhmäohjauksia erikseen sovittavina aikoina

Harjoitukset: 38 t

opetuksen seuraamista / osallistuvaa havainnointia (8 t) **vk 35 eli 26.8.–30.8.2024**
opetus (30 t) **vk 36–41 eli 2.9.–11.10.2024**

reflektiotekstin palautus **ke 23.10.2024 mennessä**

Itsenäinen työskentely 75 t

Yhteensä 135 t

Toteutus 2

Ilmoittautuminen 16.9.–18.11.2024
seuranta- ja opetusviikot **vk 2–8 eli 7.1.–21.2.2025**

Luennot 6t

aloitusluento **ma 2.12.2024 klo 9–10.30** Normaalikoulun auditorio
tutkimusperustaisuusluento **ke 4.12.2024 klo 12.30–14** Normaalikoulun auditorio
arviointi **to 9.1.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoulun auditorio

Seminaari 2t

tiedeiltapäivä **ke 5.3.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoululla

Pienryhmäopetus 14t

luokanlehtorin tapaaminen **ke 4.12.2024 klo 14.15–15.45**
ryhmäohjaukset luokkatasoittain **ma 13.1.2025 klo 14.15–15.45**
yksilö- ja ryhmäohjauksia erikseen sovittavina aikoina

Harjoitukset 38 t

opetuksen seuraamista / osallistuvaa havainnointia (8 t) **vk 2 eli 7.1.–10.1.2025**
opetus (30 t) **vk 3–8 eli 13.1.–21.2.2025**

reflektiotekstin palautus **ke 5.3.2025 mennessä**

Itsenäinen työskentely 75 t

Yhteensä 135 t

4.6 Toteutustapojen lisätiedot

Opetusharjoittelu suoritetaan Normaalikoulussa eri luokka-asteella kuin perusharjoittelu. Tutkivassa harjoittelussa järjestetään mahdollisuuksien mukaan opetusta niissä oppiaineissa, joita perusharjoittelussa ei vielä ole opetettu. Harjoittelu suoritetaan pääosin yksin lukuun ottamatta luokan opiskelijoiden yhdessä suunnittelemaa ja toteuttamaa MOK-kokonaisuutta.

Harjoittelujakson päätteeksi pidettävässä tiedeiltapäivässä opiskelijat esittelevät ryhmissä harjoittelujakson teoreettiset lähtökohdat ja toteutuksen sisällön sähköisenä esityksenä. Kuvien ja kaavioiden käyttö elävöittää esitystä. Esityksessä ilmenee:

- jakson keskeiset tavoitteet
- teoriakytkennät
- sisältö ja toteutus
- johtopäätökset, kehittämisideat
- käytetyt lähteet.

4.7 Ohjaus

Ensimmäisessä luokanlehtoreiden tapaamisessa sovitaan tarkemmin ohjaukikäytänteistä ja -sisällöistä. Ohjaukset sisältävät sekä yksilö- että ryhmäkohtaisia tilaisuuksia harjoittelun eri vaiheissa.

Ohjausaiheita:

- Tutkimusperustaisuus opetuksessa sekä teoreettisen tiedon sitominen käytännön työhön
- Oppilaiden osallisuus
- Vuorovaikutustaidot opettajan työssä
- Opettajan työn moninaisuus
- Monialaiset oppimiskokonaisuudet.

4.8 Reflektioteksti

Käsitlele reflektiotekstissä asiantuntijaksi kasvun kannalta alla lueteltuja asioita ja pyri kokoavaan reflektioon tarkastellen omaa kasvuasi asiantuntijana. Muista, että reflektiotekstisi painopiste on omassa kehityksessäsi. Ota siis huomioon anonymiteetti: Älä kuvaa harjoitteluluokastasi mitään, minkä perusteella voisi tunnistaa yksittäisiä oppilaita tai opettajia. Älä siis sisällytä tekstiisi esimerkiksi nimiä, sukupuolia tai ihmisten ulkoisia piirteitä.

Hyväksytyssä suorituksessa on reflektoitu kaikkia seuraavia osa-alueita:

Omat tavoitteet suhteessa harjoittelujakson tavoitteisiin

- Mitä asetit harjoittelujakson tavoitteiksi ja miten edistit niiden toteutumista?
- Mitä havaintoja teit luokanopettajan työn kokonaisuuden hallitsemisesta harjoittelujakson aikana?
- Miten tutkimuksellinen ote tuki tavoitteiden toteutumista?

Oma kehittyminen ja tutkimusperustaisuus

- Tarkastele ajatteluasi sekä tällä opintojaksolla että aiemmilla harjoittelujaksoilla: Millä tavoin pedagoginen tietotaitosi on kehittynyt?
- Miten tutkimusperustainen ote on näkynyt harjoittelun suunnitelmissa ja toteutuksessa?
- Mihinkin kasvatustieteellisiin teorioihin/malleihin olet tukeutunut harjoittelujakson aikana? Miksi valitsit juuri nämä näkökulmat?
- Millaisia muutoksia huomaat omassa pedagogisessa ajattelussasi ajatellen tätä opintojaksoa ja aiempia harjoittelujaksoja?

Oma kehittyminen sekä tunne- ja vuorovaikutustaidot (avoimuus, luottamus, empatia)

- Millä tavoin tunne- ja vuorovaikutustaitosi ovat kehittyneet opetustyön näkökulmasta? Kuvaille teemaa eri näkökulmista (oppilaat, harjoittelupari, ohjaavat opettajat, muut koulun työntekijät)

Oma kehittyminen ja ammattietiikka

- Pohdi arvoja ja periaatteita, jotka ovat ohjanneet toimintaasi harjoittelujakson aikana. Mitä pidät opetustyön keskeisimpinä arvoina?
- Minkälaisia havaintoja olet tehnyt oppilaiden yhdenvertaisuudesta? Miten haluaisit tulevaisuudessa edistää yhdenvertaisuutta?

Oma kehittyminen ja hyvinvointi

- Miten olet omilla valinnoilla huolehtinut hyvinvoinnista harjoittelujakson aikana?
- Millä tavalla oma jaksamisesi on kenties vaihdellut?
- Mikä kaikki on tukenut hyvinvointiasi? Mihinkin sinun tulee työelämään siirryttäessä erityisesti kiinnittää huomiota?

Syventävä reflektio

- Valitse lopuksi yksi harjoittelun aikana esille tullut tilanne tai kokemus, jonka koet jollain tapaa haastavaksi ja merkitykselliseksi. Reflektoi sitä "Miten reflektoin –kuvion" kysymysten mukaisesti ylhäältä alaspäin.

4.9 Arviointi

Hyväksytty/hylätty.

Arvioinnissa painottuvat monialaisen opintokokonaisuuden suunnittelu, toteutus, arviointi ja oppimistehtävät. Hyväksytyn suorituksen edellytyksenä on läsnäolo seminaari- ja pienryhmäopetusta, harjoitusten täysimääräinen suorittaminen, matkakirjatekstin laadinta ohjeiden mukaan sekä opintojakson tavoitteiden täyttyminen. Suoritusta on täydennettävä, mikäli tavoitteita ei ole saavutettu tai opintojaksoon kuuluvat tehtävät on tehty puutteellisesti.

5 Tutkiva harjoittelu (KAS.PEL.050) 10 op

5.1 Ajoitus

toteutus 1 / I – II periodi ja toteutus 2/ II – IV periodi

5.2 Edeltävät opinnot

Perusharjoittelu A (5 op), perusharjoittelu B (5 op) sekä perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot (60 op).

5.3 Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää luokanopettajan työn kokonaisuutta
- osaa tutkimuksellisella otteella suunnitella ja toteuttaa opetusta, esitellä saatuja havaintoja sekä arvioida johtopäätöksiä
- syventää omaa osaamistaan suunnitella, toteuttaa ja arvioida opetusta oppilaiden yksilölliset tarpeet huomioiden
- ymmärtää tutkivan työtavan sekä jatkuvan oppimisen merkityksen opettajan työssä
- reflektoi omaa ajatteluaan ja uudistaa toimintaansa, myös hyvinvoinnin näkökulmasta
- syventää työssään tarvittavia tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja osaa toimia moniammatillisessa yhteistyössä
- ymmärtää ja osaa eritellä opettajan työhön liittyviä oikeuksia, vastuita ja velvollisuuksia sekä eettisiä valintoja
- hahmottaa koulun toiminnan eettisen ja yhteiskunnallisen viitekehyksen ja pystyy osallistumaan kehittyvänä asiantuntijana opetusta- ja kasvatusta koskevaan vuoropuheluun.

5.4 Sisällöt

Opintojaksolla perehdytään luokanopettajan työn kokonaisuuteen, esim. yhteistyö huoltajien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opintojaksolla suunnitellaan ja toteutetaan opetusta tutkivalla otteella. Oman opetuksen suunnitteluvaiheessa valitaan kasvatustieteellinen näkökulma, joka ohjaa suunnittelu- ja opetustyötä. Saatuja havaintoja esitellään jakson päätteeksi. Harjoittelu sisältää monialaisen oppimiskokonaisuuden (mok).

Harjoittelu koostuu opetettavista tunneista, reflektiosta, kollegiaalisesta yhteistyöstä, yksilö- ja pienryhmäohjauksesta, luennoista, seminaareista sekä itsenäisestä työstä. Opintojakso sisältää matkakirjatyöskentelyä.

5.5 Toteutustavat

Toteutus 1

Ilmoittautuminen 1.8. –19.8.2024

Seminaarit 8 t

aloitusseminaari **ma 26.8.2024 klo 12.15–13.45** Normaalikoulun auditorio

oppimisen tuki (erityisopettajat) seminaari **ke 4.9. klo 14.15–15.45** Normaalikoulun auditorio

opettajan oikeudet, velvollisuudet ja vastuut -seminaari **to 26.9. klo 14.15–15.45** Normaalikoulun auditorio

tiedeiltapäivä **ke 23.10.2024 klo 14.15–15.45** Normaalikoululla

Luennot 4 t

tutkimusperustaisuusluento **ke 28.8.2024 klo 14.15–15.45** Normaalikoulun auditorio
oppimisen tuen luento (opiskeluhoito) luento **ti 10.9. klo 14.15–15.45** Normaalikoulun auditorio

Pienryhmäopetus 38 t

luokanlehtorin tapaaminen **ma 26.8. klo 14.15–15.45**
ryhmäohjaukset mm. teemoista hyvinvointi, tunne- ja vuorovaikutus, kodin ja koulun yhteistyö, mok, luokkatason erityispiirteet, luokkatasoittain **to 5.9.2024, to 12.9.2024, to 19.9.2024 ja to 3.10.2024 klo 14.15–15.45**

Harjoitukset: 68 t

opetuksen seuraamista/osallistuvaa havainnointia (8 t) **vko 35 eli 26.–30.8.2024**
opetus (60 t) **vk 36–41 eli 2.9. –11.10.2024** sisältäen myös muuta opettajan työtä (5–8 tuntia), esim. kodin ja koulun välinen yhteistyö, kasvatuskeskustelu, valvontatehtävä jne.)

reflektiotekstin palautus **ke 23.10.2024 mennessä**

Itsenäinen työskentely 152 t

Yhteensä 270 t

Toteutus 2

Ilmoittautuminen 16.9. –18.11.2024

Seminaarit 8 t

aloitusseminaari **ma 2.12. 2024 klo klo 9-10.30** Normaalikoulun auditorio
oppimisen tuki (erityisopettajat) seminaari **to 9.1.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoulu
opettajan oikeudet, velvollisuudet ja vastuut -seminaari **to 30.1.2025 klo 14.15–15.45**
Normaalikoulun auditorio
tiedeiltapäivä **ke 5.3.2025 klo 14.15–15.45** Normaalikoululla

Luennot 4 t

tutkimusperustaisuusluento **ke 4.12.2024 klo 12.30–14** Normaalikoulun auditorio
oppimisen tuen luento (opiskeluhoito) **ti 14.1.2025 klo 15–16.30** Normaalikoulun auditorio

Pienryhmäopetus 38 t

luokanlehtorin tapaaminen **ke 4.12. klo 14.15–15.45**
ryhmäohjaukset (mm. teemoista hyvinvointi, tunne- ja vuorovaikutus, kodin ja koulun yhteistyö, mok, luokkatason erityispiirteet) **ma 13.1.2025 klo 14.15–15.45, to 23.1.2025, ma 27.1.2025 ja ma 3.2.2025 klo 14.15–15.45**

Harjoitukset 68 t

opetuksen seuraamista/osallistuvaa havainnointia (8 t) **vko 2 eli 7.–10.1. 2025**
opetus (60 t) **vk 3–8 eli 13.1. –21.2.2025** sisältäen myös muuta opettajan työtä (5–8 tuntia), esim. kodin ja koulun välinen yhteistyö, kasvatuskeskustelu, valvontatehtävä jne.

reflektiotekstin palautus **ke 5.3.2025 mennessä**

Itsenäinen työskentely 152 t

Yhteensä 270 t

5.6 Toteutustapojen lisätiedot

Opetusharjoittelu suoritetaan normaalikoulussa eri luokka-asteella kuin perusharjoittelu. Tutkivassa harjoittelussa järjestetään mahdollisuuksien mukaan opetusta niissä oppiaineissa, joita perusharjoittelussa ei vielä ole opetettu. Harjoittelu suoritetaan pääosin yksin lukuun ottamatta luokan opiskelijoiden yhdessä suunnittelemaa ja toteuttamaa MOK-kokonaisuutta.

Harjoittelujakson päätteeksi pidettävässä tiedeiltapäivässä opiskelijat esittelevät ryhmissä harjoittelujakson teoreettiset lähtökohdat ja toteutuksen sisällön sähköisenä esityksenä. Kuvien ja kaavioiden käyttö elävöittää esitystä. Esityksessä ilmenevät:

- jakson keskeiset tavoitteet
- teoriakytkennät
- sisältö ja toteutus
- johtopäätökset, kehittämisideat
- käytetyt lähteet.

5.7 Ohjaus

Ensimmäisessä luokanlehtoreiden tapaamisessa sovitaan tarkemmin ohjauksen käytännöistä ja -sisällöistä. Ohjaukset sisältävät sekä pari- että ryhmäkohtaisia tilaisuuksia harjoittelun eri vaiheissa.

Ohjausteemoja

- Luokanopettajan työn kokonaisuus
- Tutkimusperustaisuus opetuksessa sekä teoreettisen tiedon sitominen käytännön työhön
- Tunne- ja vuorovaikutustaidot opettajan työssä
- Moniammatillisessa yhteistyössä toimiminen
- Opettajan työhön liittyvät oikeudet, vastuut, velvollisuudet sekä eettiset valinnat
- Hyvinvointi opettajan työssä
- Kodin ja koulun yhteistyö
- Jatkuva oppiminen ja oman ajattelun reflektointi
- Koulu, ympäröivä yhteiskunta sekä opetusta ja kasvatusta koskeva vuoropuhelu
- Monialaiset oppimiskokonaisuudet

5.8 Reflektioteksti



Käsitlele reflektiotekstissä asiantuntijaksi kasvun kannalta alla lueteltuja asioita ja pyri kokoavaan reflektioon tarkastellen omaa kasvuasi asiantuntijana. Muista, että reflektiotekstisi painopiste on omassa kehityksessäsi. Ota siis huomioon anonymiteetti: Älä kuvaa harjoitteluluokastasi mitään,

minkä perusteella voisi tunnistaa yksittäisiä oppilaita tai opettajia. Älä siis sisällytä tekstiisi esimerkiksi nimiä, sukupuolia tai ihmisten ulkoisia piirteitä.

Hyväksytyssä suorituksessa on refleктоitu kaikkia seuraavia osa-alueita:

Omat tavoitteet suhteessa harjoittelujakson tavoitteisiin

- Mitä asetit harjoittelujakson tavoitteiksi ja miten edistit niiden toteutumista?
- Mitä havaintoja teit luokanopettajan työn kokonaisuuden hallitsemisesta harjoittelujakson aikana?
- Miten tutkimuksellinen ote tuki tavoitteiden toteutumista?

Oma kehittyminen ja tutkimusperustaisuus

- Tarkastele ajatteluasi sekä tällä opintojaksolla että aiemmilla harjoittelujaksoilla: Millä tavoin pedagoginen tietotaitosi on kehittynyt?
- Miten tutkimusperustainen ote on näkynyt harjoittelun suunnitelmissa ja toteutuksessa?
- Mihinkä kasvatustieteellisiin teorioihin/malleihin olet tukeutunut harjoittelujakson aikana? Miksi valitsit juuri nämä näkökulmat?
- Millaisia muutoksia huomaat omassa pedagogisessa ajattelussasi ajatellen tätä opintojaksoa ja aiempia harjoittelujaksoja?

Oma kehittyminen sekä tunne- ja vuorovaikutustaidot (avoimuus, luottamus, empatia)

- Millä tavoin tunne- ja vuorovaikutustaitosi ovat kehittyneet opetustyön näkökulmasta? Kuvaa teemaa eri näkökulmista (oppilaat, harjoittelupari, ohjaavat opettajat, muut koulun työntekijät)

Oma kehittyminen ja ammattietiikka

- Pohdi arvoja ja periaatteita, jotka ovat ohjanneet toimintaasi harjoittelujakson aikana. Mitä pidät opetustyön keskeisimpinä arvoina?
- Minkälaisia havaintoja olet tehnyt oppilaiden yhdenvertaisuudesta? Miten haluaisit tulevaisuudessa edistää yhdenvertaisuutta?

Oma kehittyminen ja hyvinvointi

- Miten olet omilla valinnoilla huolehtinut hyvinvoinnista harjoittelujakson aikana?
- Millä tavalla jaksaminen on kenties vaihdellut?
- Mikä kaikki on tukenut hyvinvointiasi? Mihinkä sinun tulee työelämään siirryttäessä erityisesti kiinnittää huomiota?

Syventävä reflektio

- Valitse lopuksi yksi harjoittelun aikana esille tullut tilanne tai kokemus, jonka koet jollain tapaa haastavaksi ja merkitykselliseksi. Kirjoita siitä Miten reflektoin -kuvion kysymysten mukaisesti edeten ylhäältä alaspäin (kuvio löytyy esimerkiksi tämän oppaan luvusta 1.2).

5.9 Arviointi

Hyväksyty/hylätty

Arvioinnissa painottuvat monialaisen opintokokonaisuuden suunnittelu, toteutus, arviointi ja oppimistehtävät. Hyväksytyn suorituksen edellytyksenä on läsnäolo vaaditussa määrässä seminaari- ja pienryhmäopetusta, harjoitusten täysimääräinen suorittaminen, matkakirjatehtävien laadinta ohjeiden mukaan sekä opintojakson tavoitteiden täyttyminen. Suoritusta on täydennettävä, mikäli tavoitteita ei ole saavutettu tai opintojaksoon kuuluvat tehtävät on tehty puutteellisesti.

6 Opetuksen seuraaminen ja suunnittelu

6.1 Opetuksen seuraaminen

Opetuksen seuraaminen painottuu ajallisesti siten, että oman opetuksen alkaessa opiskelija tuntee luokan oppilaat ja heidän erityistarpeensa. Samalla hän selvittää, mihin oppimisprosessiin hänen opetuksensa liittyy. Opiskelija reflektoi toimintaansa raportoinnin yhteydessä. Eri harjoitteluissa voi olla lisäksi harjoittelukohtaisia ohjeita opetuksen seuraamisesta.

6.2 Opetuksen suunnittelu

Opetuskokonaisuuksista laaditaan jaksosuunnitelmat, jotka sisältävät:

- kasvatusta- ja oppimistavoitteet
- oppiaineiden jäsentely opetustilanteittain
- käytettävät opetus- ja oppimismenetelmät sekä opetusmateriaalit ja -välineet
- opetuksen eriyttäminen
- arviointi suhteutettuna tavoitteisiin.

Oppitunneista laaditaan yksityiskohtaisempi suunnitelma. Suunnitelmasta ilmenevät oppitunnin/oppimiskokonaisuuden tavoitteet, opiskeltavat asiat, käytettävät menetelmät ja välineet, ajankäyttö, eriyttäminen sekä oppimisen monipuolinen arviointi eri oppiaineissa. Tutkivassa harjoittelussa tuntikohtaisen suunnittelun sijaan voidaan käyttää joissakin tapauksissa päiväkohtaista suunnitelmaa ohjaavan opettajan opastamalla tavalla.

Suunnitelmat laaditaan tunti- ja jaksosuunnitelmapohjille, jotka löytyvät Normaalikoulun kotisivuilta kohdasta Opetusharjoittelu, luokanopettajat. Normaalikoulun ohjaavat opettajat opastavat suunnitelmien laadinnassa. Perusharjoittelussa myös didaktiikan lehtorit ohjaavat jaksosuunnitelman tekemistä. Kaikki suunnitelmat toimitetaan ohjaaville opettajille. Jaksosuunnitelman tulee olla hyväksytty ennen oman opetuksen alkua. Tunnin/oppimiskokonaisuuden suunnitelma toimitetaan ohjaavalle opettajalle hyvissä ajoin ennen kyseistä tuntia/oppimiskokonaisuutta, jotta hän voi antaa suunnitelmasta ohjaavaa palautetta.

7 Oppimisen tukeen perehtyminen ohjatussa opetusharjoittelussa

Perusopetuslain (1998/628) mukaan oppijoilla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen opetuksen ohella oppilaanohjausta/opinto-ohjausta ja riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea koko oppivelvollisuuden ajan. Tuen antaminen on siten jokaisen opettajan velvollisuus, ja näin ollen oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämiseen liittyvät kysymykset kuuluvat myös jokaiseen ohjattuun opetusharjoitteluun (ks. harjoittelukohtaiset tavoitteet).

Ohjaava opettaja kertoo oppilaittensa tuen tarpeista ja ohjaa opiskelijaa siinä, miten nämä tarpeet tulee ottaa huomioon opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Myös laaja-alainen erityisopettaja voi olla mukana tuen suunnittelussa ja toteutuksessa, ja häntä voi konsultoida tukeen liittyvissä kysymyksissä.

Tuki on kokonaisuus, joka voi koostua useammasta tukimuodosta, jotka suunnitellaan yksilöllisesti oppilaan ja/tai ryhmän tuen tarpeen mukaan. Tukimuotoja voidaan käyttää erikseen ja yhtä aikaa ja niiden suunnitelmallisuus ja intensiivisyys lisääntyvät tuen portaita (yleinen tuki, tehostettu tuki ja erityinen tuki) ylöspäin liikuttaessa. Tukea annetaan oppilaan omassa opetusryhmässä luokanopettajan/aineenopettajan ja koulunkäynnin ohjaajan toimesta, samanaikais- tai pienryhmäopetuksena erityisopettajan toimesta, tukiopetuksena, oppimisvaiheeryhmissä tai monenlaisina joustavina järjestelyinä.

Esimerkkejä eri tuen tasoilla käytettävistä tukimuodoista (Lukimat):

	YLEINEN TUKI	TEHOSTETTU TUKI	ERITYINEN TUKI
eriyttäminen	•	•	•
oppilaanohjaus	•	•	•
oppilashuollon tuki	•	•	•
tukiopetus	•	•	•
osa-aikainen erityisopetus	•	•	•
apuvälineet yms.	•	•	•
avustajapalvelut	•	•	•
ohjaus- ja tukipalvelut	•	•	•
kokoaikainen erityisopetus			•

Oppilaiden tarvitseman tuen tulee jatkua myös ohjatun opetusharjoittelun aikana. Tämä tarkoittaa opiskelijalle mahdollisuutta harjoitella myös yhteistyön tekemistä muiden oppilaalle tukea antavien koulun toimijoiden kanssa. Tällaisia ovat esim. erityisopettajat sekä koulunkäynnin ohjaajat sekä oppilashuollon toimijat.